Παιδαγωγική Έρευνα στο Αιγαίο, 10η Ημερίδα Υποψήφιων Διδακτόρων
Βιβλίο Περιλήψεων

Επιμέλεια
Πολύκαρπος Καραμούζης, Καθηγητής, Πρόεδρος ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Αλιβίζος Σοφός, Καθηγητής, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Μιχαήλ Σκουμιός, Καθηγητής, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Εμμανουήλ Φωκίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Μαριάνθη Οικονομάκου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Απόστολος Κώστας, Επίκουρος Καθηγητής, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Επικοινωνία
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
Δημοκρατίας 1, 85132 Ρόδος
Τηλ. 22410 99210-12 • Φαξ 2241099209 • E-mail: PTDE_Gramm@aegean.gr
www.pre.aegean.gr

Περιεχόμενα

Σημαντικά κριτήρια για τον σχεδιασμό και την αξιολόγηση εκπαιδευτικών βίντεο στα MOOCs/*Στέφανος Γιασιράνης, Αλιβίζος Σοφός*.....5

Είδος και σημαντικότητα των ήπιων δεξιοτήτων στην εκπαίδευση: Απόψεις εκπαιδευτικών Γενικής και Ειδικής Αγωγής/*Βραχνά Αικατερίνη, Τσιμπιδάκη Ασημίνα*.....6

Παράγοντες λήψης επαγγελματικών αποφάσεων εφήβων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες/*Ευαγγελία Γλαβά, Ασημίνα Τσιμπιδάκη* 7

Εμπειρίες γιαγιάδων παιδιών με διαταραχή αυτιστικού φάσματος: Συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση/*Γαβριέλα Σπίγγου, Ασημίνα Τσιμπιδάκη* 8

Φαινομενολογική διερεύνηση της παιδαγωγικής ενσωμάτωσης εφαρμογών παραγωγικής Τεχνητής Νοημοσύνης στη διδασκαλία καλλιτεχνικών μαθημάτων/*Παναγιώτης Αλεξόπουλος, Μαρία Κλαδάκη* 9

Η ετοιμότητα των εκπαιδευτικών στην ΤΝ (AI Readiness): Ένα πλαίσιο γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων ευθυγραμμισμένο με τα πλαίσια ικανοτήτων της UNESCO (AI Competency Framework for Teachers), της ΕΕ και του ΟΟΣΑ (AILit Framework)/*Κωνσταντίνος Τσιούκας, Απόστολος Κώστας*.....10

Προς ένα διευρυμένο πλαίσιο επαγγελματικής ανάπτυξης εκπαιδευτών ενηλίκων (ΕΑΕΕ): Από τις ψηφιακές ικανότητες στην κριτική και αναστοχαστική γνώση με αφετηρία το DigCompEdu/*Άρης Χιωτέλης, Απόστολος Κώστας*.....11

Η Ιστορική διαδρομή της εκπαιδευτικής έρευνας: Από τη φιλοσοφία στο επιστημονικό πεδίο της έρευνας/*Μιχαήλ Χατζηνικόλας, Πέτρος Τραντάς* 12

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στην Ευρώπη: Προτεραιότητες της ευρωπαϊκής πολιτικής και εθνικά μοντέλα εφαρμογής/*Διονύσης Κουλουμπής, Πέτρος Τραντάς* 13

Ανατροφοδότηση και διαπροσωπικές σχέσεις εκπαιδευτικού-μαθητών: Συστηματική ανασκόπηση των επιδράσεών τους στην ενίσχυση της δεκτικότητας των μαθητών στην κριτική των εκπαιδευτικών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση/*Άγγελος Χαραλάμπους, Μαρία Δάρρα*.....14

Η "λογοτεχνική ενθύμηση" ως επανόρθωση; Ψυχανάλυση και ιστορική μνήμη του Εμφυλίου/*Ευάγγελος Γαλάνης* 15

Αναπαραστάσεις της νοσηρότητας υπό το πρίσμα της αρνητικής ευγονικής στην Αίθουσα του Θρόνου (1969) του Τ. Αθανασιάδη/*Αμαλία Αλαπάντα*.....16

Διαστάσεις της επιχειρηματολογίας στα περιεχόμενα του σχολικού εγχειριδίου Φυσικής της Α΄ Λυκείου και ενός νέου εκπαιδευτικού υλικού για τις δυνάμεις και τη κίνηση/*Μελπομένη Μαστρογιωργάκη, Μιχαήλ Σκουμιός*.....17

Οι πρακτικές των Φυσικών Επιστημών και της Μηχανικής σε εκπαιδευτικό υλικό για την αναπαραγωγή του ανθρώπου που βασίζεται στη μάθηση τριών διαστάσεων/*Σεβαστή Τσαγγάρη, Μιχαήλ Σκουμιός*.....18

Ψηφιακά δίκτυα και παιδαγωγική Storyline στην ΕγΑ: Θεωρητική χαρτογράφηση και ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας/*Σοφία Πετρόγιαννου, Ιφιγένεια Ηλιοπούλου* 19

Ο ρόλος της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και του Δικτύου των Μπλε Σχολείων στην καλλιέργεια του θαλάσσιου γραμματισμού μέσα από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση/*Ζωγραφιά Κόκκινου, Ιφιγένεια Ηλιοπούλου*.....20

Ανίχνευση μαθηματικού άγχους σε μαθητές με δυσλεξία: Προσέγγιση μηχανικής μάθησης και προσαρμοστικής παρέμβασης/*Ελένη Φασουλά, Ευγένιος Αυγερινός* 21

Δημιουργία πολυτροπικού πλαισίου για την ανίχνευση του μαθηματικού άγχους σε πραγματικό χρόνο/*Ανδρέας Μήταλας, Ευγένιος Αυγερινός* 22

Η συμβολή της νευροεπιστήμης στη Διδασκαλία των Μαθηματικών: Από τη γνωστική θεωρία στην εκπαιδευτική πράξη/*Σταματία Νικηταρά, Ευγένιος Αυγερινός* 23

Η εκπαιδευτική νευροεπιστήμη στη διδασκαλία και μάθηση των μαθηματικών. Η συμβολή της εγκεφαλικής πλευρίωσης και η μέτρησή της μέσω διακρανιακού υπέρηχου Doppler (fTCD)/*Παναγής Τσιγγούνης, Ευγένιος Αυγερινός* 24

Η συμβολή της Ρεαλιστικής Μαθηματικής Εκπαίδευσης (RME) στην ανάπτυξη μαθηματικών δεξιοτήτων μαθητών Γυμνασίου: Μια έρευνα δράσης με αξιοποίηση αυθεντικών προβλημάτων/*Αθηνά Σφυράκη, Ευγένιος Αυγερινός* 25

Ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων: Διερευνώντας λόγια στοιχεία στο λεξιλόγιο της ελληνικής γλώσσας/*Μαρία Γέρουλα, Μαριάνθη Οικονομάκου* 26

Ο Ιουλιανός ο Παραβάτης και ο Νέρωνας: δύο πρόσωπα αναφοράς στον διακειμενικό διάλογο του Κυρ. Χαραλαμπίδη με τον Κ. Π. Καβάφη/*Δημήτριος Λαδικός, Λουΐζα Χριστοδουλίδου* 27

Κώστας Μόντης και Μανόλης Αναγνωστάκης: ένας διάλογος ποιητών για… τους ποιητές/*Καλλιόπη Παπαδόδημα, Λουΐζα Χριστοδουλίδου* 28

Σημαντικά κριτήρια για τον σχεδιασμό και την αξιολόγηση εκπαιδευτικών βίντεο στα MOOCs

Στέφανος Γιασιράνης, Αλιβίζος Σοφός

Περίληψη

Τα Μαζικά Ανοικτά Διαδικτυακά Μαθήματα (MOOCs) αναπτύχθηκαν για να προσφέρουν πρόσβαση σε νέες γνώσεις ή/και τη δυνατότητα επικαιροποίησης ήδη υπαρχουσών, χωρίς γεωγραφικούς, οικονομικούς ή άλλους περιορισμούς και προϋποθέσεις. Ένα από τα κύρια μειονεκτήματα, όμως των μαθημάτων αυτών είναι τα πολύ χαμηλά ποσοστά ολοκλήρωσης τους αφού πολλοί τα εγκαταλείπουν για διάφορους λόγους ένας από τους οποίους είναι η ποιότητα του εκπαιδευτικού τους υλικού. Κεντρική μορφή εκπαιδευτικού υλικού στα MOOCs αποτελεί το βίντεο, η βελτίωση της ποιότητας του οποίου μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στη μείωση των ποσοστών εγκατάλειψης. Στην παρούσα εργασία που αποτελεί μέρος της μεταδιδακτορικής έρευνας του 1ου ερευνητή, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης κριτηρίων ποιότητας εκπαιδευτικών βίντεο ως προς τη σημαντικότητά τους στην επίτευξη ποιοτικών και αποτελεσματικών βίντεο. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι τα κριτήρια που σχετίζονται με τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό και την παρουσίαση του περιεχομένου κρίνονται περισσότερο σημαντικά από τα κριτήρια που σχετίζονται με την αισθητική και σκηνοθετική προσέγγιση. Επιπλέον, από τη Διερευνητική Ανάλυση Παραγόντων που πραγματοποιήθηκε προέκυψαν πέντε παράγοντες ποιότητας, με σημαντικότερους αυτούς που σχετίζονται με τη σαφήνεια του περιεχομένου, την τεχνική ποιότητα και τη μείωση του γνωστικού φορτίου. Λιγότερο σημαντικοί αναδείχθηκαν οι παράγοντες που αφορούν την επικοινωνιακή διάσταση και τη δομή της παρουσίασης. Στο τέλος της εργασίας προτείνονται τα 10 σημαντικότερα κριτήρια, τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν ως βασικό πλαίσιο για τον σχεδιασμό νέων εκπαιδευτικών βίντεο ή για την αξιολόγηση της ποιότητας υφιστάμενων.

Βιογραφικά στοιχεία μεταδιδακτορικού ερευνητή

Ονομάζομαι Γιασιράνης Στέφανος. Είμαι εκπαιδευτικός πληροφορικής στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση για πάνω από 30 χρόνια, ενώ παράλληλα έχω εργαστεί σε διάφορα προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων και επιμόρφωσης εκπαιδευτικών. Σπούδασα Πληροφορική, φοίτησα στο ετήσιο πρόγραμμα της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΑΣΠΑΙΤΕ), τελείωσα με άριστα και υποτροφία το Μεταπτυχιακό "Επιστήμες της Αγωγής-Εκπαίδευση με χρήση Νέων Τεχνολογιών" του ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Αιγαίου (Ρόδος), έχω ολοκληρώσει το διδακτορικό μου στο ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Αιγαίου με τίτλο "Αυτορρυθμιζόμενη μάθηση και MOOCs: μια εναλλακτική πρόταση μη τυπικής εκπαίδευσης" και αυτή την περίοδο ολοκληρώνω και τη μεταδιδακτορική μου έρευνα. Έχω βραβευτεί με εύφημο μνεία από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου στα πλαίσια των φοιτητικών βραβείων αριστείας. Είμαι μέλος της ερευνητικής ομάδας Media Pedagogy και στα ερευνητικά μου ενδιαφέροντα περιλαμβάνονται τα MOOCs, η Επαυξημένη πραγματικότητα (Augmented Reality), τα εκπαιδευτικά εργαλεία Web 2.0, η εκπαιδευτική ρομποτική και ζητήματα εθισμού στο Διαδίκτυο και εκφοβισμού.

Είδος και σημαντικότητα των ήπιων δεξιοτήτων στην εκπαίδευση: Απόψεις εκπαιδευτικών Γενικής και Ειδικής Αγωγής

Βραχνά Αικατερίνη, Τσιμπιδάκη Ασημίνα

Περίληψη

Η παρούσα έρευνα εξετάζει τα είδη των ήπιων δεξιοτήτων (Η.Δ.), που χρησιμοποιούν οι εκπαιδευτικοί, καθώς και τη σημαντικότητά τους στο εκπαιδευτικό έργο, αξιοποιώντας δεδομένα από 240 εκπαιδευτικούς γενικής και ειδικής αγωγής. Πρόκειται για ποιοτική έρευνα, στην οποία χρησιμοποιήθηκε το εργαλείο της ημι-δομημένης συνέντευξης, ενώ η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με ποιοτική θεματική ανάλυση. Παράλληλα, παρουσιάζονται περιγραφικά στατιστικά στοιχεία που αποτυπώνουν τη συχνότητα εμφάνισης των δεξιοτήτων και τη διάρθρωση του δείγματος. Αναδείχθηκαν δεκατρείς ήπιες δεξιότητες, με κυριότερες τη συνεργασία, την ενσυναίσθηση και την επικοινωνία, οι οποίες εμφανίζονται τόσο μεμονωμένα όσο και σε συνδυασμούς. Η ενσυναίσθηση προέκυψε ως η σημαντικότερη δεξιότητα, κυρίως λόγω της συμβολής της στην κατανόηση του άλλου και τη λειτουργία των υπόλοιπων δεξιοτήτων. Ακολούθησαν, η επικοινωνία και η συνεργασία, που συνδέθηκαν με την κοινωνικοποίηση και την επαγγελματική ανάπτυξη. Η ψυχική ανθεκτικότητα θεωρήθηκε σημαντική κυρίως για τη διαχείριση δύσκολων καταστάσεων. Οι στατιστικοί έλεγχοι δεν έδειξαν διαφοροποίηση ως προς την εργασιακή τοποθέτηση, γεγονός που υποδηλώνει ότι οι αντιλήψεις για τις Η.Δ. παραμένουν συνεπείς μεταξύ γενικής και ειδικής αγωγής.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Γεννήθηκε στη Νέα Υόρκη. Αποφοίτησε από το Παιδαγωγικό Τμήμα (ΠΤΔΕ) του Πανεπιστημίου Αιγαίου και είναι εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Είναι κάτοχος του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Σπουδών του Τμήματος Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΤΕΠΑΕΣ) του Πανεπιστημίου Αιγαίου με τίτλο: «Παιδικό Βιβλίο και Παιδαγωγικό Υλικό». Αποφοίτησε από την ΑΣΠΑΙΤΕ (Ρόδου) και συγκεκριμένα, από το ετήσιο πρόγραμμα «Συμβουλευτική και Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας» (ΠΕΣΥΠ). Έχει παρακολουθήσει τα σεμινάρια του Πανεπιστημίου Αιγαίου: «Ψυχολογία, Συμβουλευτική, Κοινωνιολογία», «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση», «Διοίκηση Σχολικών Μονάδων» και «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση: Επαγγελματικός Προσανατολισμός και Συμβουλευτική Απασχόλησης». Τον Φεβρουάριο του 2022 ξεκίνησε την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής στο ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Αιγαίου, με θέμα: «Ήπιες δεξιότητες (soft skills) εκπαιδευτικών γενικής και ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης». Στα ερευνητικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνονται: Οι ήπιες δεξιότητες των εκπαιδευτικών ΓΕ. και ΕΑΕ.

Παράγοντες λήψης επαγγελματικών αποφάσεων εφήβων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Ευαγγελία Γλαβά, Ασημίνα Τσιμπιδάκη

Περίληψη

Η διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και τη μελλοντική σταδιοδρομία αποτελεί μια σύνθετη και πολυπαραγοντική πρόκληση για τους/τις εφήβους/ες, η οποία συχνά συνοδεύεται από αισθήματα άγχους και ανησυχίας τόσο για τους ίδιους/τις ίδιες όσο και για το οικογενειακό τους περιβάλλον. Η παρούσα μελέτη πραγματεύεται τους παράγοντες που επηρεάζουν τις επαγγελματικές επιλογές εφήβων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ε.ε.α.), μελετώντας τις πολυδιάστατες δυσκολίες που αντιμετωπίζει η συγκεκριμένη πληθυσμιακή ομάδα. Για την επίτευξη του ερευνητικού σκοπού υιοθετήθηκε ποιοτικός σχεδιασμός, μέσω συστηματικής ανασκόπησης της διεθνούς βιβλιογραφίας. Το δείγμα περιελάμβανε είκοσι ένα (21) επιστημονικά άρθρα που δημοσιεύθηκαν την περίοδο 2000–2023 και αναλύθηκαν με θεματική ανάλυση. Τα ευρήματα της μελέτης αναδεικνύουν τον καθοριστικό ρόλο της οικογενειακής υποστήριξης, των στάσεων και προσδοκιών των εκπαιδευτικών, της επιρροής των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, της προσβασιμότητας σε υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού και της προ-επαγγελματικής εκπαίδευσης. Επιπλέον, παράγοντες όπως το φύλο και οι κοινωνικές αντιλήψεις για τη συνθήκη της ε.ε.α. αποδεικνύονται καθοριστικοί στη διαδικασία επιλογής επαγγέλματος. Συνολικά, η μελέτη υπογραμμίζει την αναγκαιότητα σχεδιασμού και υλοποίησης συμπεριληπτικών πολιτικών υποστήριξης, που να ανταποκρίνονται στις εξατομικευμένες ανάγκες των εφήβων με ε.ε.α., ενισχύοντας τον αποτελεσματικό επαγγελματικό σχεδιασμό και προάγοντας την ισότιμη συμμετοχή τους στη μελλοντική αγορά εργασίας.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Η Ε. Γλαβά είναι φιλόλογος και Υποψήφια Διδάκτωρ στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Κατέχει τρεις μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών στους τομείς της Ειδικής Αγωγής, των Μοντέλων Παρέμβασης στην Ειδική Αγωγή και στη Γλωσσική Εκπαίδευση για πρόσφυγες και μετανάστες. Από το 2014 έως και σήμερα εργάζεται ως εκπαιδευτικός στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, σε γενικά σχολεία και σε δομές ειδικής εκπαίδευσης. Το συγγραφικό και ερευνητικό της έργο περιλαμβάνει τη συγγραφή πρωτότυπου διδακτικού υλικού για τη θεματική ενότητα "Μαθησιακές Δυσκολίες στη Διδασκαλία της Αγγλικής ως Ξένης/Διεθνούς Γλώσσας" του αντίστοιχου μεταπτυχιακού προγράμματος του Ελληνικού Ανοιχτού Πανεπιστημίου, δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές, κεφάλαιο στο συλλογικό τόμο "Ένταξη & Εκπαίδευση Ευάλωτων & Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων" και εισηγήσεις σε πανελλήνια συνέδρια. Το ερευνητικό της ενδιαφέρον εστιάζει στις μαθησιακές δυσκολίες, στην εκπαιδευτική ρομποτική, στη διαφοροποιημένη διδασκαλία, στην προ-επαγγελματική εκπαίδευση, καθώς και στην ανάπτυξη αυτοεκτίμησης μέσω τεχνολογικών εργαλείων. Έχει διατελέσει κριτής σε επιστημονικά συνέδρια και δραστηριοποιείται εθελοντικά σε πολιτιστικούς και κοινωνικούς φορείς.

Εμπειρίες γιαγιάδων παιδιών με διαταραχή αυτιστικού φάσματος: Συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση

Γαβριέλα Σπίγγου, Ασημίνα Τσιμπιδάκη

Περίληψη

Η παρούσα μελέτη πραγματεύεται τις εμπειρίες γιαγιάδων παιδιών με διαταραχή αυτιστικού φάσματος (ΔΑΦ), με έμφαση στον τρόπο που αντιλαμβάνονται τον ρόλο και τη φροντίδα που παρέχουν στα εγγόνια τους. Μέσα από ποιοτική συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση 8 μελετών, διερευνώνται τα όρια της εμπλοκής τους σε σωματικό, συναισθηματικό και οικονομικό επίπεδο, καθώς και η σχέση της εμπλοκής αυτής με την οικογενειακή λειτουργικότητα και την ικανοποίηση από την οικογενειακή ζωή. Παράλληλα, εξετάζονται οι στρατηγικές προσαρμογής που υιοθετούν στην καθημερινότητά τους, όπως η οργάνωση του χρόνου, οι προσαρμογές σε πρακτικές ανατροφής και οι τρόποι αντιμετώπισης προκλήσεων συμπεριφοράς. Η μελέτη αναδεικνύει τη σημαντική συμβολή των γιαγιάδων στη φροντίδα παιδιών με ΔΑΦ και υπογραμμίζει την ανάγκη ανάπτυξης στοχευμένων παρεμβάσεων υποστήριξης, προσαρμοσμένων στις ιδιαίτερες ανάγκες και δυνατότητές τους.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Η Γαβριέλα Σπίγγου είναι κλινική ψυχολόγος ψυχοθεραπεύτρια γνωσιακής συμπεριφορικής κατεύθυνσης, απόφοιτη του MSc Clinical Psychology του Leiden University (Ολλανδία), με διπλωματική εργασία για τη σχέση της γενετικής παραλλαγής COMT Val158Met με την ευαλωτότητα στην κατάθλιψη σε υγιείς ενήλικες. Είναι πτυχιούχος Ψυχολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με πτυχιακή εργασία για τον ρόλο του πατέρα στη διπολική διαταραχή. Διαθέτει πολυετή κλινική και συμβουλευτική εμπειρία σε δημόσιες δομές και μη κυβερνητικές οργανώσεις (Συμβουλευτικός Σταθμός Ψυχολογικής Υποστήριξης της Πανεπιστημιακής Μονάδας Ρόδου του Πανεπιστημίου Αιγαίου, προγράμματα για την ένταξη παιδιών Ρομά, ΜΚΟ Praksis, Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου & Πελοποννήσου, ορφανοτροφείο θηλέων Παλαιού Φαλήρου Αττικής, στέγη υποστηριζόμενης διαβίωσης ενηλίκων στο φάσμα του αυτισμού "ΑΛΜΑ"), με έμφαση στην ψυχοκοινωνική στήριξη ευάλωτων πληθυσμών, τη διασύνδεση με κοινωνικές υπηρεσίες και την ανάπτυξη εξατομικευμένων ατομικών και ομαδικών παρεμβάσεων. Έχει εμπειρία σε κλινική αξιολόγηση και παρέμβαση, στην εφαρμογή και αξιολόγηση ψυχομετρικών εργαλείων. Έχει ολοκληρώσει την επαγγελματική εκπαίδευση στη Γνωσιακή–Συμπεριφοριστική Ψυχοθεραπεία και πολυάριθμα σεμινάρια στην κλινική ψυχοπαθολογία, στη ψυχοογκολογία, και ψυχοθεραπευτικών προσεγγίσεων. Συμμετέχει ενεργά σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια, με δημοσιεύσεις και ανακοινώσεις σε θέματα ψυχολογίας, αναπηρίας, οικογένειας και φύλου. Είναι κάτοχος Άδειας Άσκησης Επαγγέλματος Ψυχολόγου (4961/2011), και μέλος του Συλλόγου Ελλήνων Ψυχολόγων.

Φαινομενολογική διερεύνηση της παιδαγωγικής ενσωμάτωσης εφαρμογών παραγωγικής Τεχνητής Νοημοσύνης στη διδασκαλία καλλιτεχνικών μαθημάτων

Παναγιώτης Αλεξόπουλος, Μαρία Κλαδάκη

Περίληψη

Η παραγωγική Τεχνητή Νοημοσύνη δημιουργεί νέες δυνατότητες, αλλά και ορισμένους περιορισμούς στη διδασκαλία των καλλιτεχνικών μαθημάτων, όπως η λογοτεχνία, η θεατρική αγωγή και η μουσική. Η παιδαγωγική της αξιοποίηση απαιτεί σύνθετη τεχνολογική και παιδαγωγική γνώση εκ μέρους των εκπαιδευτικών, καθώς και κατανόηση των αντιλήψεων και των εμπειριών τους. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να χαρτογραφηθούν οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών, αναφορικά με την ενσωμάτωση εφαρμογών παραγωγικής Τεχνητής Νοημοσύνης στη διδασκαλία καλλιτεχνικών μαθημάτων, υπό το θεωρητικό πρίσμα του μοντέλου Intelligent-TPACK, το οποίο εστιάζει στην παιδαγωγική, τεχνολογική και ηθική διάσταση της χρήσης της Τεχνητής Νοημοσύνης στην εκπαίδευση. Στη μεθοδολογία, ακολουθήθηκε ποιοτική προσέγγιση μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων 57 εκπαιδευτικών που διδάσκουν μαθήματα λογοτεχνίας, θεατρικής αγωγής, μουσικής και εικαστικών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Οι συνεντεύξεις σχεδιάστηκαν βάσει των αξόνων που θέτει το μοντέλο Intelligent-TPACK, ενώ τα δεδομένα αναλύθηκαν μέσω θεματικής ανάλυσης, ακολουθώντας τις αρχές της Φαινομενολογίας, ώστε να αναδειχθούν οι νοηματοδοτήσεις των υποκειμένων. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, φάνηκε πως οι εκπαιδευτικοί καλλιτεχνικών μαθημάτων αξιοποιούν κυρίως εφαρμογές παραγωγής κειμένου, ενώ στα δυνητικά οφέλη επισημαίνουν τις δυνατότητες της Τεχνητής Νοημοσύνης για την ενίσχυση της δημιουργικότητας, της εξατομικευμένης διδασκαλίας και της καλλιτεχνικής έκφρασης. Παράλληλα, διατυπώνουν την ανάγκη για στοχευμένη επιμόρφωση και επιφυλάξεις για θέματα ηθικής και διαφάνειας.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Ο Παναγιώτης Αλεξόπουλος είναι πρωτεύσας αριστούχος του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και του μεταπτυχιακού προγράμματος "Επιστήμες της Αγωγής – Εκπαίδευση με χρήση Νέων Τεχνολογιών" του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Ακόμη, είναι αριστούχος του μεταπτυχιακού προγράμματος "Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία – Νέες Θεωρήσεις και Προοπτικές" του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και υπ. διδάκτωρ του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζουν στην αξιοποίηση λογισμικών και αναδυόμενων τεχνολογιών Τεχνητής Νοημοσύνης στη διδακτική των φιλολογικών μαθημάτων, καθώς και στην έντεχνη και ενταξιακή εκπαίδευση. Μελέτες του έχουν δημοσιευτεί σε επιστημονικά περιοδικά, συλλογικούς τόμους και πρακτικά συνεδρίων.

Η ετοιμότητα των εκπαιδευτικών στην ΤΝ (AI Readiness): Ένα πλαίσιο γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων ευθυγραμμισμένο με τα πλαίσια ικανοτήτων της UNESCO (AI Competency Framework for Teachers), της ΕΕ και του ΟΟΣΑ (AILit Framework)

Κωνσταντίνος Τσιούκας, Απόστολος Κώστας

Περίληψη

Η παρούσα έρευνα είναι μέρος της διδακτορικής διατριβής για τον Σχεδιασμό, την Υλοποίηση και Αξιολόγηση της Εφαρμογής ενός Προγράμματος Επαγγελματικής Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών στον Γραμματισμό για την Τεχνητή Νοημοσύνη και επικεντρώνεται τόσο στο εννοιολογικό πλαίσιο, όσο και στο επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων που θα πρέπει να κατέχει ο σύγχρονος εκπαιδευτικός, ώστε να ενσωματώσει, με παιδαγωγικά θεμελιωμένους όρους, την ΤΝ στο εκπαιδευτικό του έργο. Η παρούσα έρευνα καθορίζει, μέσω βιβλιογραφικής ανασκόπησης υφιστάμενων εργαλείων αξιολόγησης του Γραμματισμού στην ΤΝ για εκπαιδευτικούς, ένα πλαισίου γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων, που θα αποτελέσει τη βάση σχεδιασμού ενός καινοτόμου Προγράμματος Επαγγελματικής Ανάπτυξης για εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και παρουσιάζει μία κλίμακα για την αξιολόγηση της ετοιμότητας των εκπαιδευτικών ευθυγραμμισμένη με τα πλαίσια ικανοτήτων της UNESCO (AI Competency Framework for Teachers) και της ΕΕ και του ΟΟΣΑ (AILit Framework). Σε μελλοντική έρευνα θα εφαρμοστεί η κλίμακα πιλοτικά σε εκπαιδευτικούς προκειμένου να γίνει η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αναγκών του εκπαιδευτικού προσωπικού (Training needs analysis) και η στατιστική ανάλυση.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Γεννήθηκε στη Γερμανία. Αποφοίτησε από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου, είναι Διπλωματούχος Μεταπτυχιακών Σπουδών (M.Ed.) στις Επιστήμες της Αγωγής – Εκπαίδευση με Χρήση Νέων Τεχνολογιών και υποψήφιος διδάκτορας στο ίδιο τμήμα. Το αντικείμενο της Διατριβής του είναι η Σχεδίαση, η Υλοποίηση και η Αξιολόγηση Εφαρμογής ενός Προγράμματος Επαγγελματικής Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών στον Γραμματισμό για την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI Literacy) με επιβλέποντα καθηγητή τον κ. Απόστολο Κώστα. Στη Γερμανία έχει υπηρετήσει τη θέση του Διευθυντή Σπουδών σε Κέντρο Ξένων Γλωσσών. Εργάζεται ως εκπαιδευτικός στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και είναι πρόεδρος σε μία μη κερδοσκοπική εταιρία, που έχει ως στόχο τον εκσυγχρονισμό της εκπαιδευτικής διαδικασίας μέσα από τη χρήση νέων τεχνολογιών και την υποστήριξη των εκπαιδευτικών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Προς ένα διευρυμένο πλαίσιο επαγγελματικής ανάπτυξης εκπαιδευτών ενηλίκων (ΕΑΕΕ): Από τις ψηφιακές ικανότητες στην κριτική και αναστοχαστική γνώση με αφετηρία το DigCompEdu

Άρης Χιωτέλης, Απόστολος Κώστας

Περίληψη

Η εργασία θα παρουσιάσει την πρόταση ενός διευρυμένου πλαισίου επαγγελματικής ανάπτυξης εκπαιδευτών ενηλίκων, το οποίο στοχεύει να υπερβεί υφιστάμενες προσεγγίσεις για τις ψηφιακές ικανότητες τον 21ο αι. Αν και το DigCompEdu προσφέρει ένα σημαντικό υπόβαθρο για τις ψηφιακές ικανότητες, δεν ενσωματώνει επαρκώς τον αναστοχασμό, την κοινωνικοκριτική επίγνωση και τη συμπερίληψη. Το προτεινόμενο πλαίσιο επιχειρεί να συνδυάσει έξι αλληλένδετες διαστάσεις: τις ψηφιακές ικανότητες, τον αναστοχασμό, την συμπερίληψη, τον μετασχηματισμό, την ενοποίηση και την κριτική επίγνωση επανεντάσσοντας τις αρχές της κριτικής παιδαγωγικής και της αναστοχαστικής πρακτικής στη σύγχρονη επαγγελματική ταυτότητα του εκπαιδευτή ενηλίκων. Η μεθοδολογία Design-Based Research προτείνεται να αξιοποιηθεί ως δυναμική διαδικασία συνεχούς αναθεώρησης και θεωρητικής και πρακτικής αλληλεπίδρασης, με επαναληπτικούς κύκλους σχεδιασμού, εφαρμογής, αναστοχασμού και επαναπροσδιορισμού των εργαλείων και των εννοιών. Η έρευνα θα εστιάσει στη δημιουργία ενός ανοικτού και προσαρμοστικού πλαισίου που θα αναδεικνύει τη συνάφεια μεταξύ ψηφιακών δεξιοτήτων, παιδαγωγικής κρίσης και κοινωνικής ευθύνης, ενισχύοντας ταυτόχρονα τη συμπεριληπτική και μετασχηματιστική διάσταση της μάθησης. Σκοπός είναι η συγκρότηση ενός μοντέλου που δεν περιορίζεται σε λειτουργικές δεξιότητες, αλλά καλλιεργεί συνείδηση, κριτική σκέψη και ικανότητα στοχασμού απέναντι στην τεχνολογία, στην εκπαίδευση και στις κοινωνικές συνθήκες που τη διαμορφώνουν.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Ο Άρης Χιωτέλης είναι εκπαιδευτικός Πληροφορικής με εμπειρία στη διδασκαλία στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση και στην εκπαίδευση ενηλίκων. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου και κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος στις Σπουδές Νοτιοανατολικής Ευρώπης του ΕΚΠΑ, καθώς και Πιστοποιητικού Παιδαγωγικής Επάρκειας από την ΑΣΠΑΙΤΕ. Σήμερα είναι υποψήφιος διδάκτορας στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου με ερευνητικό αντικείμενο την ανάπτυξη ενός διευρυμένου πλαισίου επαγγελματικής ανάπτυξης εκπαιδευτών ενηλίκων, που συνδέει τις ψηφιακές ικανότητες με την κριτική και αναστοχαστική γνώση. Διαθέτει πολυετή εμπειρία στη διδασκαλία προγραμματισμού, πολυμέσων και τεχνολογίας σε σχολεία και δομές διά βίου μάθησης. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζουν στην κριτική ψηφιακή παιδαγωγική, τη συμπερίληψη και τη διασύνδεση της εκπαίδευσης με καινοτόμες τεχνολογίες μάθησης.

Η Ιστορική διαδρομή της εκπαιδευτικής έρευνας: Από τη φιλοσοφία στο επιστημονικό πεδίο της έρευνας

Μιχαήλ Χατζηνικόλας, Πέτρος Τραντάς

Περίληψη

Η παρούσα μελέτη εξετάζει την ιστορική εξέλιξη της εκπαιδευτικής έρευνας, από τις φιλοσοφικές και θεολογικές αντιλήψεις της αγωγής σε ένα αυτόνομο, εμπειρικά θεμελιωμένο επιστημονικό πεδίο. Από το Διαφωτισμό έως την πειραματική παιδαγωγική και τη ψυχολογία της μάθησης τον 19^{ο} αιώνα, η εκπαιδευτική έρευνα διαμορφώθηκε μέσω συστηματικής παρατήρησης, πειραματισμού και στατιστικής ανάλυσης. Κατά τη διάρκεια του 20^{ού} αιώνα, η θεσμική της εδραίωση και η ανάπτυξη μεθοδολογικών εργαλείων ενίσχυσαν τη σύνδεση θεωρίας και πράξης, βελτιώνοντας τη διδακτική διαδικασία και υποστηρίζοντας τεκμηριωμένες εκπαιδευτικές πολιτικές. Στη σύγχρονη εποχή, η εκπαιδευτική έρευνα αποτελεί ένα πολυδιάστατο, διεπιστημονικό πεδίο που αντλεί γνώσεις και μεθόδους από τις φυσικές και τις κοινωνικές επιστήμες, με στόχο την κατανόηση και αναβάθμιση των εκπαιδευτικών διαδικασιών. Η μελέτη αναδεικνύει τη διαχρονική συμβολή της στην ερμηνεία, τον αναστοχασμό και τη βελτίωση της εκπαιδευτικής πράξης, επιβεβαιώνοντας τον καθοριστικό ρόλο της στη συγκρότηση ενός κριτικού και τεκμηριωμένου εκπαιδευτικού λόγου.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Ο Μιχαήλ Χατζηνικόλας είναι εκπαιδευτικός Βιολογίας (ΠΕ04.04) με πολυετή υπηρεσία στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Σπούδασε Βιολογία στο Πανεπιστήμιο Φεράρας και ολοκλήρωσε δύο μεταπτυχιακά στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου ("Περιβαλλοντική Εκπαίδευση" και "Μοντέλα Σχεδιασμού & Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων"), καθώς και το Ετήσιο Πρόγραμμα Παιδαγωγικής Κατάρτισης της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. Από το 2004 υπηρετεί στη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δωδεκανήσου, αναλαμβάνοντας καθήκοντα σε θέσεις ευθύνης όπως Διευθυντής, Υποδιευθυντής και Πρόεδρος του Συλλόγου Διάδοσης Φυσικών Επιστημών (Συ.Δι.Φ.Ε.), μη κερδοσκοπικού φορέα. Από το 2025 ασκεί καθήκοντα Συμβούλου Εκπαίδευσης Φυσικών Επιστημών Δωδεκανήσου. Έχει συμμετάσχει στο σχεδιασμό και την υλοποίηση περιβαλλοντικών, πολιτιστικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων, καθώς και δράσεων επιμόρφωσης. Επιπλέον, έχει συμβάλει στη συγγραφή και επιμέλεια εκπαιδευτικών εκδόσεων και έχει συμμετάσχει σε συλλογικούς τόμους και συνέδρια. Διαθέτει επιμορφώσεις σε τομείς όπως οι Τ.Π.Ε. και η Ειδική Αγωγή.

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στην Ευρώπη: Προτεραιότητες της ευρωπαϊκής πολιτικής και εθνικά μοντέλα εφαρμογής

Διονύσης Κουλουμπής, Πέτρος Τραντάς

Περίληψη

Η παρούσα εργασία αποτελεί τμήμα της υπό εξέλιξη διδακτορικής διατριβής με αντικείμενο την ανάλυση παραγόντων αποτελεσματικής διαμοίρασης γνώσης στο πλαίσιο της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών. Σκοπός είναι η διερεύνηση του βαθμού σύγκλισης μεταξύ των προτεραιοτήτων της ευρωπαϊκής πολιτικής για την εκπαίδευση και των επιμορφωτικών μοντέλων που εφαρμόζονται σε επιλεγμένα κράτη μέλη. Εξετάζεται η σχέση της επαγγελματικής ανάπτυξης, της μεταφοράς μάθησης και των δομών υποστήριξης με βάση το Στρατηγικό Πλαίσιο Εκπαίδευσης και Κατάρτισης 2021–2030. Μέσα από συγκριτική ανάλυση περιεχομένου των πολιτικών Ελλάδας, Ισπανίας, Σουηδίας, Ολλανδίας και Αγγλίας, επιδιώκεται η αποτύπωση κοινών και διαφοροποιητικών χαρακτηριστικών σε ό,τι αφορά την οργάνωση, την αποκέντρωση και τη διαμοίραση γνώσης εντός των σχολικών κοινοτήτων. Τα αποτελέσματα αναδεικνύουν ότι, παρά τις θεσμικές και πολιτισμικές διαφοροποιήσεις, οι ευρωπαϊκές στρατηγικές για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών επιδρούν ομοιογενώς στη διαμόρφωση πρακτικών μάθησης, συνεργασίας και καινοτομίας. Το άρθρο συμβάλλει στη θεωρητική εμβάθυνση της σχέσης ανάμεσα στη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη και την αποτύπωση της γνώσης μέσα από την επιμόρφωση στο σχολείο, προτείνοντας κατευθύνσεις για τη χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής στην ελληνική πραγματικότητα.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Ο Διονύσιος Κουλουμπής είναι εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΕ80 με πτυχίο Οικονομικής Επιστήμης (Πανεπιστήμιο Πειραιά) και μεταπτυχιακό "Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Έργου" (ΕΚΠΑ). Διαθέτει πιστοποιημένη παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια (ΑΣΠΑΙΤΕ) και εκτενή επιμόρφωση στην εκπαίδευση. Έχει πολυετή διδακτική εμπειρία στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, αλλά και στην εκπαίδευση ενηλίκων. Έχει αναλάβει επικουρικό διδακτικό έργο σε μεταπτυχιακά προγράμματα του ΠΑΔΑ. Συμμετείχε στην έρευνα σε κάθε τμήμα των σπουδών του με συστηματικές δημοσιεύσεις και συμμετοχή σε ερευνητικές ομάδες (ΑΣΠΑΙΤΕ, ΕΚΠΑ, ΠΑΔΑ). Ιδιαίτερη διάκριση αποτελεί η συμμετοχή του στο ερευνητικό πρόγραμμα "Μαθηματική Εκπαίδευση και Τεχνολογική Εκπαίδευση – ΜΑΘ.Ε.Τ.Ε." στην ΑΣΠΑΙΤΕ. Έχει πετύχει δημοσιεύσεις σε διεθνή συνέδρια και περιοδικά, όπως και σε ημερίδες και συνέδρια της ελληνικής ακαδημαϊκής κοινότητας. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζουν στη διερευνητική και διεπιστημονική διδασκαλία και την τεχνολογική εκπαίδευση, στην καλλιέργεια δεξιοτήτων του 21ου αιώνα και στα ψηφιακά εργαλεία, στην ανάπτυξη του εκπαιδευτικού έργου και στη διαμόρφωση στην εκπαιδευτικής πολιτικής.

Ανατροφοδότηση και διαπροσωπικές σχέσεις εκπαιδευτικού-μαθητών: Συστηματική ανασκόπηση των επιδράσεών τους στην ενίσχυση της δεκτικότητας των μαθητών στην κριτική των εκπαιδευτικών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Άγγελος Χαραλάμπους, Μαρία Δάρρα

Περίληψη

Η ανατροφοδότηση αποτελεί ουσιώδες παιδαγωγικό εργαλείο που βοηθά τους μαθητές να αναγνωρίζουν γνωστικά κενά, να ενισχύουν τις δεξιότητές τους και να επιτυγχάνουν συγκεκριμένους μαθησιακούς στόχους. Για να είναι αποτελεσματική, χρειάζεται να παρέχεται έγκαιρα, με σαφήνεια και με συγκεκριμένες κατευθύνσεις βελτίωσης. Η παρούσα συστηματική ανασκόπηση, βασισμένη στην ανάλυση 14 εμπειρικών ερευνών της τελευταίας δεκαετίας σύμφωνα με τη μέθοδο PRISMA 2020, διερευνά τη συμβολή της ανατροφοδότησης στην ενίσχυση της δεκτικότητας των μαθητών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, εστιάζοντας στα χαρακτηριστικά της ανατροφοδότησης και στη διαπροσωπική σχέση εκπαιδευτικού–μαθητή. Τα ευρήματα της έρευνας έδειξαν, ότι η αποτελεσματικότητα της ανατροφοδότησης εξαρτάται κυρίως από το είδος, τον τρόπο και τον χρονισμό παροχής της. Ειδικότερα, διαπιστώθηκε ότι η σαφής, θετική και εξατομικευμένη ανατροφοδότηση ενισχύει τη δεκτικότητα, το ενδιαφέρον και τη μαθησιακή δέσμευση των μαθητών, ενώ η αόριστη ή επικριτική την περιορίζει. Επιπρόσθετα, η διαμορφωτική και υποστηρικτική ανατροφοδότηση, που εστιάζει στη διαδικασία μάθησης των μαθητών και όχι στην τελική απόδοσή τους, καλλιεργεί θετικότερη στάση απέναντι στην κριτική. Παράλληλα, η σχέση εμπιστοσύνης, αμοιβαίου σεβασμού και θετικής επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή αποδεικνύεται καθοριστική για την αποδοχή της ανατροφοδότησης και τη συναισθηματική ασφάλεια των μαθητών, αν και παραμένει λιγότερο διερευνημένη συγκριτικά με τα χαρακτηριστικά της ανατροφοδότησης. Τέλος, η αυτοαξιολόγηση και η συνεργασία με συμμαθητές ενισχύουν τη θετική στάση, την υπευθυνότητα και τη δέσμευση στη μάθηση, επιβεβαιώνοντας τη σημασία της ενεργού συμμετοχής των μαθητών.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Ο Άγγελος Χαραλάμπους γεννήθηκε στα Ιωάννινα. Τα τελευταία είκοσι δύο χρόνια εργάζεται σε δημοτικά σχολεία ως δάσκαλος. Αποφοίτησε από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, μετεκπαιδεύθηκε στο διδασκαλείο "Δημήτριος Γληνός" του Π.Τ.Δ.Ε. του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Είναι κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης από το Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Αιγαίου στις "Επιστήμες της Αγωγής-Εκπαίδευση με Χρήση Νέων Τεχνολογιών" (M.Ed.), ενώ στο ίδιο τμήμα είναι υποψήφιος διδάκτωρ από τον Απρίλιο του 2022. Έχει δημοσιεύσεις σε συνέδρια, επιστημονικά περιοδικά και ημερίδες. Έχει συμμετάσχει ως επιμορφωτής σε ημερίδες επιμόρφωσης εκπαιδευτικών στις Νέες Τεχνολογίες. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται σε θέματα Μεθοδολογίας της Διδασκαλίας, στη χρήση των Νέων Τεχνολογιών και στην ανάπτυξη ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού για τα μαθήματα όλων των τάξεων του δημοτικού σχολείου.

Η "λογοτεχνική ενθύμηση" ως επανόρθωση; Ψυχανάλυση και ιστορική μνήμη του Εμφυλίου

Ευάγγελος Γαλάνης

Περίληψη
Στην παρούσα εργασία, μέρος της υπό εκπόνησης διδακτορικής διατριβής "Ψυχανάλυση και Ιστορία. Η συγκρότηση της ιστορικής μνήμης του Εμφυλίου με πεδίο αναφοράς τη Δημόσια Ιστορία", θα επιχειρήσουμε να σκιαγραφήσουμε τα πεπρωμένα του τραυματικού ελληνικού εμφύλιου παρελθόντος, μέσα από την λογοτεχνική του αναπαράσταση στη νουβέλα Η κάθοδος των εννιά του Θανάση Βαλτινού. Θεωρητική μας σκευή η ψυχαναλυτική έννοια της επανόρθωσης και του τραύματος/τραυματικού. Στα πλαίσια μιας εμφυλιοπολεμικής ρητορικής διαρκώς επίκαιρης και επικαιρικής, τόσο κοινωνικά όσο και πολιτικά, η ανωτέρω επεξεργασία επιχειρείται στην κατεύθυνση της απόδοσης ενός πλεονάσματος νοήματος ή/και ως μια νέα δυνατότητα ερμηνείας συμπληρωματικής στην παραδοσιακή ιστορική ερμηνεία του ελληνικού Εμφυλίου. Η λογοτεχνική του, εκ των υστέρων πάντοτε, διαπραγμάτευση "επιτρέπει" μια ώριμη επανόρθωση (reparation) του τραυματικού ή, στα πλαίσια ενός καταναγκασμού επανάληψης, οδηγεί σε μια ψυχαναγκαστική ή επανα-τραυματική επανόρθωση; Εκκινεί/ευοδώνεται η διεργασία πένθους (ένα πένθος, ωστόσο, από τη φύση του ατελές), ή ελλοχεύει η καθήλωση στο τραυματικό, σε ένα καθεστώς "παροντοποίησης" (άρνησης, σχάσης, πρωτόγονης εξιδανίκευσης/υποτίμησης-δαιμονοποίησης, αδυναμίας επαναλιβιδινοποίησης);

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα
Ο Ευάγγελος Γαλάνης γεννήθηκε στα Τρίκαλα Θεσσαλίας, σπούδασε ψυχολογία στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στις Πολιτισμικές Σπουδές (Σημειωτικές δομές και πρακτικές) στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας και στην Ψυχοδυναμική Ψυχοθεραπεία στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Ιατρική Σχολή). Είναι εκπαιδευόμενο μέλος της Βορειοελλαδικής Ψυχαναλυτικής Εταιρείας και της Εταιρείας Αναλυτικής Ομαδικής και Οικογενειακής Ψυχοθεραπείας. Είναι υποψήφιος διδάκτορας του Πανεπιστημίου Αιγαίου (Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης). Εργάζεται ιδιωτικά ως ψυχολόγος – ψυχαναλυτικός ψυχοθεραπευτής. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται στην επιστημολογία της ψυχανάλυσης και στην ψυχαναλυτική κατανόηση της ιστορίας και των κοινωνικών φαινομένων.

Αναπαραστάσεις της νοσηρότητας υπό το πρίσμα της αρνητικής ευγονικής στην Αίθουσα του Θρόνου (1969) του Τ. Αθανασιάδη

Αμαλία Αλαπάντα

Περίληψη

Η ραγδαία ανάπτυξη της ιατρικής και η εδραίωση των βιολογικών θεωριών της εξέλιξης κατά το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα συνέβαλαν καθοριστικά στη διαμόρφωση του ευγονικού προβληματισμού στη Δύση. Η ευγονική, ως λόγος που επιδίωξε τη "βελτίωση" των κληρονομικών γνωρισμάτων ενός πληθυσμού και την αποτροπή του βιολογικού του εκφυλισμού, θεμελίωσε ένα νέο επιστημονικο παράδειγμα, το οποίο εκφράστηκε μέσα από τη βιολογικοποίηση του κοινωνικού και την ιατρικοποίηση μηχανισμών εξουσίας. Στο πλαίσιο αυτό, οι έννοιες της νοσηρότητας και του εκφυλισμού διείσδυσαν στο κοινωνικό φαντασιακό, ενώ η ασθένεια εργαλειοποιήθηκε ως κριτήριο οριοθέτησης της ετερότητας και αναδιάταξης των διπόλων υγιές/νοσηρό, ηθικό/ανήθικο. Η παρούσα εισήγηση επιδιώκει να αναδείξει τις μορφές με τις οποίες η αρνητική ευγονική – η οποία επεδίωκε τη θωράκιση του εθνικού βιολογικού κεφαλαίου απέναντι σε "επιβλαβή" ή "εκφυλιστικά" στοιχεία με τη χρήση κωλυμάτων γάμου, εξαναγκαστικών στειρώσεων και ευθανασίας— διαπερνά το μυθιστόρημα του Τάσου Αθανασιάδη Η Αίθουσα του Θρόνου (1969), και να εξετάσει πώς οι επιδράσεις αυτές αποκρυσταλλώνονται στις λογοτεχνικές αναπαραστάσεις του παθολογικού και του εκφυλισμένου. Ένα τέτοιο εγχείρημα με κεντρικό σημείο αναφοράς τον συσχετισμό μυθοπλασίας και ιστορικής πραγματικότητας εντάσσεται στο πλαίσιο της πολιτισμικής ποιητικής, ενώ τα μεθοδολογικά εργαλεία πάνω στα οποία βασίζεται είναι η πολιτισμική εικονολογία και η θεωρία της αφηγηματολογίας.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Η Αμαλία Αλαπάντα είναι υποψήφια διδάκτωρ στο ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Αιγαίου και διδάσκει ως φιλόλογος στην Δημόσια Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ, του Τμήματος Ισπανικής Γλώσσας και Πολιτισμού του ΕΑΠ, καθώς και του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΕΚΠΑ. Είναι κάτοχος του μεταπτυχιακού διπλώματος στη Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ, καθώς και του μεταπτυχιακού διπλώματος στη Λογοτεχνία από το ΠΤΔΕ του ΕΚΠΑ. Τα επιστημονικά της ενδιαφέροντα αφορούν στην Νεότερη Ιστορία και Λογοτεχνία και τη διδακτική τους, καθώς και στη Δημόσια Ιστορία. Έχει παρακολουθήσει πλήθος σεμιναρίων και επιμορφώσεων, ενώ έχει συμμετάσχει ως εισηγήτρια σε επιμορφωτικές ημερίδες και επιστημονικά συνέδρια.

Διαστάσεις της επιχειρηματολογίας στα περιεχόμενα του σχολικού εγχειριδίου Φυσικής της Α΄ Λυκείου και ενός νέου εκπαιδευτικού υλικού για τις δυνάμεις και τη κίνηση

Μελπομένη Μαστρογιωργάκη, Μιχαήλ Σκουμιός

Περίληψη

Η εμπλοκή των μαθητών με διεργασίες επιστημονικής επιχειρηματολογίας αποτελεί βασικό στόχο της εκπαίδευσής τους στις Φυσικές Επιστήμες. Προς αυτήν την κατεύθυνση μπορεί να συμβάλλει το εκπαιδευτικό υλικό, όταν αυτό παρέχει ευκαιρίες στους μαθητές να ασχοληθούν με διεργασίες επιστημονικής επιχειρηματολογίας. Ωστόσο, η μελέτη της εμπλοκής των διαστάσεων της επιστημονικής επιχειρηματολογίας στο εκπαιδευτικό υλικό των Φυσικών Επιστημών αποτελεί ένα ερευνητικό πεδίο που είναι περιορισμένο τόσο στη διεθνή όσο και στην ελληνική βιβλιογραφία. Στην παρούσα εργασία επιδιώκεται η συγκριτική ανάλυση, ως προς διαστάσεις της επιστημονικής επιχειρηματολογίας, στα περιεχόμενα αφενός του σχολικού εγχειριδίου Φυσικής της Α΄ Λυκείου και αφετέρου του νέου εκπαιδευτικού υλικού που αναπτύχθηκε με βάση τη διδακτική προσέγγιση της "μάθησης μέσω πρακτικών", για τις δυνάμεις και την κίνηση. Αξιοποιήθηκε ένα πλαίσιο ανάλυσης (μια κλίμακα διαβαθμισμένων κριτηρίων πέντε επιπέδων), που αξιολογεί το επίπεδο εμπλοκής των διαστάσεων της επιχειρηματολογίας στις μονάδες ανάλυσης των εκπαιδευτικών υλικών που αναλύθηκαν. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης έδειξαν ότι σε αντίθεση με το περιεχόμενο του σχολικού εγχειριδίου που παρουσιάζει χαμηλό επίπεδο εμπλοκής των διαστάσεων της επιχειρηματολογίας, το περιεχόμενο του νέου εκπαιδευτικού υλικού που αναπτύχθηκε ενσωματώνει αυτές τις διαστάσεις της επιχειρηματολογίας σε σημαντικά υψηλότερο επίπεδο.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Η Μελπομένη Μαστρογιωργάκη είναι εκπαιδευτικός στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Είναι πτυχιούχος του Τμήματος Φυσικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Ολοκλήρωσε το πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών "Επιστήμες της Αγωγής-Εκπαίδευση με Χρήση Νέων Τεχνολογιών" του ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Εκπονεί διδακτορική διατριβή στο πεδίο της Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών. Έχει εργασθεί ως εκπαιδευτικός-Φυσικός στον ιδιωτικό τομέα. Από το 2000 διδάσκει Φυσική στη δευτεροβάθμια δημόσια εκπαίδευση. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στην ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού Φυσικών Επιστημών και στη μελέτη των επιστημονικών επιχειρημάτων των μαθητών. Έχει δημοσιεύσει εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων.

Οι πρακτικές των Φυσικών Επιστημών και της Μηχανικής σε εκπαιδευτικό υλικό για την αναπαραγωγή του ανθρώπου που βασίζεται στη μάθηση τριών διαστάσεων

Σεβαστή Τσαγγάρη, Μιχαήλ Σκουμιός

Περίληψη

Στο Νέο Πλαίσιο για την Εκπαίδευση στις Φυσικές Επιστήμες του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας των ΗΠΑ προτείνεται η εκπαίδευση των μαθητών να εδράζεται σε τρεις αλληλεξαρτώμενες διαστάσεις: τις πρακτικές των Φυσικών Επιστημών και της Μηχανικής, τις εγκάρσιες έννοιες των Φυσικών Επιστημών και τις βασικές ιδέες των επιμέρους κλάδων των Φυσικών Επιστημών. Οι πρακτικές των Φυσικών Επιστημών και της Μηχανικής διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη μάθηση των Φυσικών Επιστημών, αφού η κατανόηση των ιδεών και εννοιών εδράζεται στην εμπλοκή των μαθητών με αυτές τις πρακτικές. Ωστόσο, αποτελέσματα ερευνών καταδεικνύουν μειωμένη παρουσία των πρακτικών στα υπάρχοντα σχολικά εγχειρίδια Φυσικών Επιστημών. Στην παρούσα εργασία επιδιώκεται η διερεύνηση του επιπέδου στο οποίο συμπεριλαμβάνονται αυτές οι πρακτικές στο περιεχόμενο ενός νέου εκπαιδευτικού υλικού για την αναπαραγωγή στον άνθρωπο που αναπτύχθηκε με βάση τη διδακτική προσέγγιση της μάθησης των τριών διαστάσεων. Εντοπίστηκαν και αναλύθηκαν 40 μονάδες ανάλυσης που περιλαμβάνονται στο νέο εκπαιδευτικό υλικό. Για την ανάλυση χρησιμοποιήθηκε η κλίμακα διαβαθμισμένων κριτηρίων SEPAR που αξιολογεί το επίπεδο στο οποίο συμπεριλαμβάνεται κάθε πρακτική στο περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το εκπαιδευτικό υλικό που αναλύθηκε, συντίθεται από δραστηριότητες που συμπεριλαμβάνουν πρακτικές των Φυσικών Επιστημών και της Μηχανικής. Προτείνεται αυτό το εκπαιδευτικό υλικό για την αναπαραγωγή στον άνθρωπο να εφαρμοστεί σε μαθητές και να αποτιμηθούν τα μαθησιακά του αποτελέσματα.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Η Σεβαστή Τσαγγάρη είναι εκπαιδευτικός Βιολόγος και διδάσκει 21 χρόνια σε σχολεία της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δωδεκανήσου. Είναι πτυχιούχος του Τμήματος Βιολογίας του ΕΚΠΑ και κατέχει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης από το Διατμηματικό Πρόγραμμα "Εφαρμογές της Βιολογίας στην Ιατρική", του τμήματος Βιολογίας του ΕΚΠΑ και της Ιατρικής Σχολής Αθηνών. Στο εργαστήριο Παθολογικής Ανατομικής της Ιατρικής Σχολής Αθηνών πραγματοποίησε τη διπλωματική της εργασία με τίτλο "Ανάλυση του πολυμορφισμού στο κωδικόνιο 129 του γονιδίου PRNP, που σχετίζεται με την εκδήλωση της νόσου Creutzfeldt – Jakob, στον ελληνικό πληθυσμό". Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στην ανάπτυξη και αξιολόγηση νέου εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία εννοιών της Βιολογίας με στόχο τη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων των μαθητών και της ενεργητικής τους συμμετοχής στη μαθησιακή διαδικασία.

Ψηφιακά δίκτυα και παιδαγωγική Storyline στην ΕγΑ: Θεωρητική χαρτογράφηση και ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας

Σοφία Πετρόγιαννου, Ιφιγένεια Ηλιοπούλου

Περίληψη

Η Εκπαίδευση για την Αειφορία (ΕγΑ) προωθεί συμμετοχικές, κριτικές και μετασχηματιστικές μορφές μάθησης, ωστόσο στη διεθνή βιβλιογραφία παραμένει περιορισμένη η μελέτη ψηφιακών συνεργατικών δικτύων εκπαιδευτικών που στηρίζουν την επαγγελματική ανάπτυξη και την εφαρμογή αρχών αειφορίας στη σχολική πράξη. Το ερευνητικό αυτό κενό αφορά ιδιαίτερα τη σύνδεση δομημένων παιδαγωγικών προσεγγίσεων, όπως η μέθοδος Storyline, με συνεργατικές κοινότητες μάθησης που λειτουργούν τεχνολογικά υποστηριζόμενες. Η παρούσα βιβλιογραφική ανασκόπηση, ως πρώτο στάδιο διδακτορικής διατριβής, διερευνά τη συμβολή ενός ψηφιακά υποστηριζόμενου συνεργατικού δικτύου Storyline στην προώθηση των στόχων της αειφορίας. Το θεωρητικό πλαίσιο εδράζεται σε τρεις άξονες: (α) τις θεωρίες των Communities of Practice και των Professional Learning Communities για τη συνεργατική επαγγελματική μάθηση· (β) τις αρχές της ΕγΑ, με έμφαση στη μετασχηματιστική και συστημική μάθηση· και (γ) την παιδαγωγική της αφήγησης και διερεύνησης που χαρακτηρίζει τη μεθοδολογία Storyline. Στο διάστημα Μάιος 2024–Μάιος 2025 πραγματοποιήθηκε εκτενής ανάλυση της διεθνούς βιβλιογραφίας, η οποία ανέδειξε ότι ψηφιακά συνεργατικά πλαίσια μπορούν να ενισχύσουν ουσιαστικά την καινοτομία, τη συν-δημιουργία και την εφαρμογή των αρχών της αειφορίας. Η επόμενη φάση περιλαμβάνει την ενεργοποίηση του δικτύου και τη συλλογή εμπειρικών δεδομένων για την αξιολόγηση της επίδρασής του στην επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Ονομάζομαι Πετρόγιαννου Σοφία. Είμαι απόφοιτη του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία του ΕΚΠΑ (2005). Το 2017 ολοκλήρωσα το μεταπτυχιακό μου στην Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων του ΕΑΠ. Από το 2006 έως ως το 2012 εργάστηκα για το Κέντρο Διαπολιτισμικής Αγωγής της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ ως νηπιαγωγός ένταξης παιδιών παλλινοστούντων και αλλοδαπών καθώς επίσης και παιδιών Ρομά. Από το 2012 έως το 2019 εργάστηκα ως Νηπιαγωγός σε Δημοτικό Παιδικό σταθμό του Δήμου Ασπροπύργου και από το 2019 έως σήμερα εργάζομαι ως νηπιαγωγός σε νηπιαγωγεία του ΥΠΑΙΘΑ (της Λέσβου για έναν χρόνο και πλέον του Ασπροπύργου όπου είμαι Προϊσταμένη στο 2ο Νηπιαγωγείο Ασπροπύργου). Κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής μου πορείας παρακολούθησα ένα σημαντικό αριθμό επιμορφωτικών δράσεων που οργανώθηκαν από το ΙΕΠ, το ΥΠΑΙΘΑ, και άλλους φορείς όπως το ΙΤΥΕ ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ, τα σεμινάρια eTwinning κ.λπ.. Συμμετείχα σε συνέδρια του εξωτερικού και του εσωτερικού και είμαι Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων. Τέλος, από τον Απρίλιο του 2024 είμαι υποψήφια διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Αιγαίου στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Ο ρόλος της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και του Δικτύου των Μπλε Σχολείων στην καλλιέργεια του θαλάσσιου γραμματισμού μέσα από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση

Ζωγραφιά Κόκκινου, Ιφιγένεια Ηλιοπούλου

Περίληψη

Ο θαλάσσιος γραμματισμός προωθεί την κατανόηση των σχέσεων ανθρώπου–ωκεανού, την υπεύθυνη περιβαλλοντική συμπεριφορά και τη βιώσιμη χρήση των θαλάσσιων πόρων. Η παρούσα εργασία αποτελεί μέρος διδακτορικής διατριβής, που διερευνά τον ρόλο της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και του Δικτύου των Μπλε Σχολείων στην καλλιέργεια του θαλάσσιου γραμματισμού στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Παρουσιάζεται μια εκτενής επισκόπηση του Θαλάσσιου Γραμματισμού (Ocean Literacy), αναλύοντας τη γένεση, τις θεμελιώδεις αρχές και την ανάγκη ενσωμάτωσής του στην εκπαιδευτική διαδικασία. Εξετάζει πώς η έννοια αυτή συνδέεται με την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) του ΟΗΕ, ιδιαίτερα τον SDG 14. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται σε καινοτόμες διδακτικές προσεγγίσεις, οι οποίες προωθούν τη βιωματική, διεπιστημονική μάθηση και την ενεργό πολιτειότητα, όπως η Ιστοριογραμμή (Storyline approach) και η ψηφιακή αφήγηση. Παρουσιάζεται το μοντέλο των Μπλε Σχολείων (Blue Schools) ως ένα πλαίσιο θεσμικής αλλαγής και δικτύωσης, αναδεικνύοντας επιτυχημένα παραδείγματα εφαρμογής του Θαλάσσιου Γραμματισμού στην ελληνική και ευρωπαϊκή εκπαίδευση. Επίσης, εντοπίζονται σημαντικά ερευνητικά κενά στη συστηματική καλλιέργεια του θαλάσσιου γραμματισμού στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση τόσο στη βιβλιογραφία όσο και στην διδακτική πράξη, που η συγκεκριμένη έρευνα θα προσπαθήσει να καλύψει. Η βιβλιογραφική ανασκόπηση θα συμβάλλει στον σχεδιασμό ενός καινοτόμου παιδαγωγικού προγράμματος, που θα εστιάζει στην καλλιέργεια του θαλλάσιου γραμματισμού και θα εφαρμοστεί και θα αξιολογηθεί σε μαθητές και μαθήτριες Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης των Δωδεκανήσων.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Ονομάζομαι Κόκκινου Ζωγραφιά. Είμαι απόφοιτη του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (2008) και του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου (2014). Το 2016 ολοκλήρωσα μεταπτυχιακό στα Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών μονάδων του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ Πανεπιστημίου Αιγαίου. Παράλληλα από το 1998 ως το 2009 εργάστηκα στο Γενικό Νοσοκομείο Ρόδου ως νοσηλεύτρια, καθώς είμαι απόφοιτη Μέσης Τεχνικής Νοσηλευτικής Σχολής από το 1993. Από το 2009 εργάζομαι ως νηπιαγωγός σε νηπιαγωγεία της Ρόδου, ενώ από το 2022 έχω οργανική θέση στο 20^{ο} Νηπιαγωγείο Ρόδου. Κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής μου πορείας πραγματοποίησα, ως εισηγήτρια και συντονίστρια μια σειρά επιμορφώσεων, Ταυτόχρονα παρακολούθησα ένα σημαντικό αριθμό επιμορφωτικών δράσεων που οργανώθηκαν από το ΙΕΠ, το ΥΠΕΘ και άλλους φορείς. Συμμετείχα στο πρόγραμμα Erasmus+ που ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2023 και οργανώθηκε από το 20ο νηπιαγωγείο Ρόδου με θέμα "Παιχνίδια εσωτερικού και εξωτερικού χώρου". Τέλος, από τον Αύγουστο του 2024 είμαι υποψήφια διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Αιγαίου στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Ανίχνευση μαθηματικού άγχους σε μαθητές με δυσλεξία: Προσέγγιση μηχανικής μάθησης και προσαρμοστικής παρέμβασης

Ελένη Φασουλά, Ευγένιος Αυγερινός

Περίληψη

Η παρούσα διδακτορική διατριβή στοχεύει στην ανάπτυξη ενός καινοτόμου πλαισίου για την ανίχνευση του μαθηματικού άγχους σε μαθητές με δυσλεξία, με έμφαση στην κρίσιμη περίοδο μετάβασης από το δημοτικό στο γυμνάσιο. Η μεθοδολογία βασίζεται στην ανάλυση οφθαλμικής συμπεριφοράς (eye-tracking) και αλγορίθμους μηχανικής μάθησης για τον εντοπισμό μοναδικών μοτίβων βλέμματος (Gaze Signatures). Στόχος είναι η αποκάλυψη μοναδικών μοτίβων εστίασης και κινήσεων του βλέμματος που ενδέχεται να αντανακλούν υποκείμενους γνωστικούς μηχανισμούς σχετιζόμενους με την επεξεργασία μαθηματικού περιεχομένου. Η αξιολόγηση θα πραγματοποιηθεί μέσω δύο σταδίων πειραματικής διαδικασίας: (α) ανάπτυξη και επικύρωση του μοντέλου ανίχνευσης, και (β) αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας μιας προσαρμοστικής διδακτικής παρέμβασης που στοχεύει στη μείωση του άγχους. Τα αποτελέσματα θα εμπλουτιστούν με ποιοτικές συνεντεύξεις. Η μεθοδολογία στοχεύει στην παραγωγή ενός αξιόπιστου, αναπαραγώγιμου και παιδαγωγικά εφαρμόσιμου εργαλείου που θα γεφυρώσει τη γνωστική επιστήμη με την καθημερινή εκπαιδευτική πρακτική.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Κατέχει πτυχίο του Τμήματος Εφαρμοσμένων Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Κρήτης. Είναι κάτοχος του Π.Μ.Σ. "Εφαρμοσμένα και Υπολογιστικά Μαθηματικά" του Πολυτεχνείου Κρήτης και Π.Μ.Σ. "Επιστήμες της Αγωγής – Ειδική Εκπαίδευση" Πανεπιστήμιο Λευκωσίας. Έχει παρακολουθήσει πλήθος ετήσιων σεμιναρίων διαφόρων Πανεπιστημίων πάνω στη Συμπερίληψη, στη Θετική Ψυχολογία στην Εκπαίδευση, στην Εκπαίδευση Ενηλίκων, στη Διαφοροποίηση καθώς επίσης και σε προγράμματα του ΙΕΠ. Είναι κάτοχος Lower του Cambridge University στα Αγγλικά, και Πιστοποίησης Α’ Επιπέδου στις ΤΠΕ από το Υ.ΠΑΙ.Θ.Α. Εργάζεται από το 2016 ως Μαθηματικός Ειδικής Αγωγής στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ενώ έχει εργασθεί σε Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας και σε ΙΕΚ. Είναι υποψήφια διδάκτωρ του Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Αιγαίου υπό την επίβλεψη του καθηγητή κ. Ευγένιου Αυγερινού.

Δημιουργία πολυτροπικού πλαισίου για την ανίχνευση του μαθηματικού άγχους σε πραγματικό χρόνο

Ανδρέας Μήταλας, Ευγένιος Αυγερινός

Περίληψη

Το μαθηματικό άγχος επηρεάζει σημαντικά σχεδόν το τριάντα τοις εκατό του μαθητικού πληθυσμού, μειώνοντας τόσο την ακαδημαϊκή του απόδοση όσο και την ψυχολογική του ευημερία. Οι υπάρχουσες μέθοδοι αξιολόγησής του βασίζονται κυρίως σε αυτοαναφερόμενες κλίμακες, οι οποίες συμπληρώνονται εκ των υστέρων και είναι επιρρεπείς σε προκαταλήψεις, ενώ ταυτόχρονα παρατηρείται έλλειψη ολοκληρωμένων πλαισίων που να συνδυάζουν την αξιολόγηση του γνωστικού και του συναισθηματικού φορτίου σε πραγματικό χρόνο. Η παρούσα έρευνα εισάγει ένα νέο πολυτροπικό πλαίσιο, σχεδιασμένο για την αντιμετώπιση ακριβώς αυτού του κενού. Το πλαίσιο αυτό αξιοποιεί τεχνολογίες χωρίς φυσική επαφή με το άτομο, όπως οι συμβατικές κάμερες, για τη συλλογή οπτικών και οφθαλμικών δεδομένων με στόχο την ανάπτυξη ενός ενοποιημένου δείκτη, ο οποίος θα ποσοτικοποιεί ταυτόχρονα το γνωστικό και το συναισθηματικό προφίλ των μαθητών κατά τη διάρκεια επίλυσης μαθηματικών προβλημάτων. Το σύστημα ολοκληρώνεται με αυτόματη προσαρμοστική ανατροφοδότηση, σχεδιασμένη να παρέχει στους ενδιαφερόμενους έγκαιρες πληροφορίες για τη λήψη αποφάσεων και την εφαρμογή στοχευμένων παρεμβάσεων. Η προτεινόμενη μελέτη θα αξιολογήσει την τεχνική βιωσιμότητα, την ψυχομετρική εγκυρότητα και την εκπαιδευτική αποτελεσματικότητα του πλαισίου, με στόχο την ανάπτυξη ενός χρήσιμου αξιολογικού εργαλείου για άμεση εφαρμογή σε σχολικό περιβάλλον.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Κατέχει πτυχίο του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου και πτυχίο "Μηχανικός Πληροφορικής" του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Θεσσαλονίκης. Είναι κάτοχος του Π.Μ.Σ. "Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων" του ΤΕ.ΠΑ.Ε.Σ και του Π.Μ.Σ. " Επιστήμες της Αγωγής : Εκπαίδευση με χρήση νέων τεχνολογιών" του Π.Τ.Δ.Ε. Έχει παρακολουθήσει πλήθος ετήσιων σεμιναρίων διαφόρων Πανεπιστημίων σχετικά με την εκπαιδευτική διαδικασία, τη διδασκαλία και τη διοίκηση της εκπαίδευσης, τη Θετική Ψυχολογία στην Εκπαίδευση, Διαχείριση Άγχους, Ρομποτικής, Συμπερίληψης καθώς επίσης και εκπαιδευτικά σεμινάρια του ΙΕΠ.. Έχει δύο εισηγήσεις σε διεθνή και δύο σε πανελλήνια εκπαιδευτικά συνέδρια και μία συμμετοχή σε ευρωπαϊκό εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Είναι κάτοχος Advanced στα Αγγλικά, και Πιστοποίησης Β2 Επιπέδου στις ΤΠΕ από το Υ.ΠΑΙ.Θ.Α. Εργάζεται από το 2010 ως εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Είναι υποψήφιος διδάκτωρ του Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Αιγαίου υπό την επίβλεψη του καθηγητή κ. Ευγένιου Αυγερινού.

Η συμβολή της νευροεπιστήμης στη Διδασκαλία των Μαθηματικών: Από τη γνωστική θεωρία στην εκπαιδευτική πράξη

Σταματία Νικηταρά, Ευγένιος Αυγερινός

Περίληψη

Η σύνδεση της νευροεπιστήμης με την εκπαίδευση αποτελεί έναν τομέα που έχει προκαλέσει έντονο ενδιαφέρον τα τελευταία χρόνια, κυρίως λόγω της προόδου στις μεθόδους απεικόνισης του εγκεφάλου και των νέων ευρημάτων που προκύπτουν από τις έρευνες για τη λειτουργία του. Οι ερευνητές χρησιμοποιούν νέες εξελιγμένες για να διερευνήσουν τη σύνδεση μεταξύ δομής και λειτουργίας του εγκεφάλου, παρέχοντας αναλυτικές γνώσεις για το πώς οι μαθητές επεξεργάζονται, αποθηκεύουν και ανακαλούν πληροφορίες αλλά και χρήσιμα δεδομένα που μπορούν να ενισχύσουν τις παιδαγωγικές προσεγγίσεις. Η ενσωμάτωση των γνώσεων της νευροεπιστήμης στη διδασκαλία των μαθηματικών προσφέρει πρακτικές και επιστημονικά τεκμηριωμένες στρατηγικές για την υποστήριξη των μαθητών. Εστιάζοντας στη ρύθμιση του άγχους, την ενίσχυση της αυτοπεποίθησης, την καλλιέργεια της μνήμης και τη χρήση πολυαισθητηριακών εργαλείων, οι εκπαιδευτικοί μπορούν επανασχεδιάσουν τη διδασκαλία και τις παιδαγωγικές παρεμβάσεις με βάση τα γνωστικά προφίλ των εκπαιδευομένων. Βοηθά επίσης στην κατανόηση του τρόπου με τον οποίο εργάζεται ο εγκέφαλος κατά τη διάρκεια της μάθησης, επιτρέποντας στους εκπαιδευτικούς να υιοθετήσουν εξατομικευμένες παιδαγωγικές προσεγγίσεις που συνδυάζουν τις αρχές της νευροεπιστήμης και της ψυχολογίας. Οι τελευταίες έρευνες μάλιστα, αναπτύσσουν μεθόδους που ενσωματώνουν αυτά τα δεδομένα στην εκπαιδευτική πράξη και οδηγούν σε καινοτομίες στις παιδαγωγικές στρατηγικές, αλλάζοντας το μέλλον της μαθηματικής εκπαίδευσης.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Κατέχει πτυχίο του Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Είναι απόφοιτη του Διδασκαλείου "Καραθεοδωρή" και του Π.Μ.Σ. "Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων" του ΤΕ.ΠΑ.Ε.Σ. Έχει παρακολουθήσει δύο ετήσια σεμινάρια του Πανεπιστημίου Αιγαίου, καθώς και επιμορφωτικά σεμινάρια του Ε.Κ.Κ.Δ.Α. και του Υ.ΠΑΙ.Θ.Α σχετικά με την εκπαιδευτική διαδικασία, τη διδασκαλία και την διοίκηση της εκπαίδευσης. Έχει πέντε εισηγήσεις σε διεθνή και πανελλήνια εκπαιδευτικά συνέδρια και τρεις δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές. Είναι κάτοχος Proficiency του Cambridge University, του Κρατικού Πιστοποιητικού Γλωσσομάθειας Γερμανικών Επιπέδου Β2. Εργάσθηκε ως Νηπιαγωγός από το 1999 έως και το 2018 στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, ενώ από το 2018 ως το 2023 υπηρέτησε στο Τμήμα Εκπαιδευτικών Θεμάτων της Δ/νσης Α/θμιας Εκπ/σης Δωδεκανήσου. Από τον Ιούνιο του 2023 μέχρι σήμερα υπηρετεί ως Διευθύντρια στο 2ο 4θέσιο Νηπιαγωγείο Ιαλυσού. Είναι υποψήφια διδάκτωρ του Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Αιγαίου υπό την επίβλεψη του καθηγητή κ. Ευγένιου Αυγερινού.

Η εκπαιδευτική νευροεπιστήμη στη διδασκαλία και μάθηση των μαθηματικών. Η συμβολή της εγκεφαλικής πλευρίωσης και η μέτρησή της μέσω διακρανιακού υπέρηχου Doppler (fTCD)

Παναγής Τσιγγούνης, Ευγένιος Αυγερινός

Περίληψη

Στην παρούσα εργασία εξετάζεται η έννοια της εγκεφαλικής πλευρίωσης (brain lateralization) και ο ρόλος της στη μαθησιακή διαδικασία. Η πλευρίωση ορίζεται ως η άνιση κατανομή δομικών και λειτουργικών διεργασιών μεταξύ των δύο εγκεφαλικών ημισφαιρίων, γεγονός που οδηγεί σε πλευρική εξειδίκευση συγκεκριμένων γνωστικών λειτουργιών. Η ημισφαιρική εξειδίκευση συμβάλλει στη μείωση της γνωστικής παρεμβολής, στη βελτίωση της ταχύτητας επεξεργασίας και στην ενίσχυση της ακρίβειας κατά την εκτέλεση γνωστικών καθηκόντων. Στο πλαίσιο της διδασκαλίας των μαθηματικών, παρουσιάζονται τρία βασικά βρεγματικά κυκλώματα που εμπλέκονται στην αριθμητική επεξεργασία: το οριζόντιο τμήμα της ενδοβρεγματικής αύλακας (HIPS), η αριστερή γωνιώδης έλικα (L-AG) και η υπερκείμενη περιοχή του οπίσθιου ανώτερου βρεγματικού λοβού (PSPL). Τα κυκλώματα αυτά υποστηρίζουν αντίστοιχα την εκτίμηση ποσοτήτων, τη λεκτική ανάκληση αριθμητικών πληροφοριών και την οπτικοχωρική οργάνωση αριθμητικών διεργασιών. Η εργασία παρουσιάζει στη συνέχεια σύγχρονες μεθόδους καταγραφής της λειτουργικής πλευρίωσης, με έμφαση στον διακρανιακό υπέρηχο Doppler. Ο διακρανιακός υπέρηχος αποτελεί μια οικονομική, φορητή και φιλική προς τα παιδιά τεχνική, ικανή να ανιχνεύσει μεταβολές στη ροή της μέσης εγκεφαλικής αρτηρίας κατά την εκτέλεση μαθηματικών έργων και συνεπώς να υπολογίσει τον δείκτη πλευρίωσης (LI). Τα ευρήματα δείχνουν ότι η μέθοδος μπορεί να αποτελέσει έναν υποσχόμενο νευροδείκτη των μαθηματικών ικανοτήτων, με σημαντικές προοπτικές εφαρμογής στην εκπαιδευτική έρευνα.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Κατέχει πτυχίο του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Είναι κάτοχος του Π.Μ.Σ. "Επιστήμες της Αγωγής" στην Ειδίκευση Πληροφορική στην Εκπαίδευση του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Είναι Διπλωματούχος Πολιτικός Μηχανικός της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Πατρών και κατέχει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης του Προγράμματος "Σεισμική Μηχανική και Αντισεισμικές Κατασκευές" της Σχολής Θετικών Επιστημών και Τεχνολογίας του Ελληνικού Ανοιχτού Πανεπιστημίου. Έχει παρακολουθήσει Επιμορφωτικό Σεμινάριο στην "Ειδική Αγωγή στην Εκπαίδευση" του Πανεπιστημίου Αιγαίου εννιάμηνης διάρκειας. Έχει εργασθεί κατά το χρονικό διάστημα 2016 έως σήμερα ως δάσκαλος μαθητών Δημοτικού (ΠΕ70). Επίσης έχει εργασθεί από το 2009 έως το 2013 ως Πολιτικός Μηχανικός. Γνωρίζει την αγγλική γλώσσα (ESB, COUNCIL OF EUROPE LEVEL C2) και έχει Βεβαίωση Γνώσης Ηλεκτρονικών Υπολογιστών από την Πολυτεχνική Σχολή του Πανεπιστημίου Πατρών. Είναι υποψήφιος διδάκτωρ του Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Αιγαίου υπό την επίβλεψη του αφυπηρετήσαντος καθηγητή κ. Ευγένιου Αυγερινού.

Η συμβολή της Ρεαλιστικής Μαθηματικής Εκπαίδευσης (RME) στην ανάπτυξη μαθηματικών δεξιοτήτων μαθητών Γυμνασίου: Μια έρευνα δράσης με αξιοποίηση αυθεντικών προβλημάτων

Αθηνά Σφυράκη, Ευγένιος Αυγερινός

Περίληψη

Η παρούσα εργασία εξετάζει τη συμβολή της Ρεαλιστικής Μαθηματικής Εκπαίδευσης (Realistic Mathematics Education – RME) στην ανάπτυξη μαθηματικών δεξιοτήτων μαθητών Γυμνασίου, με έμφαση στη Γεωμετρία και στην αξιοποίηση αυθεντικών προβλημάτων. Αφετηρία της εργασίας αποτελεί η διαπιστωμένη δυσκολία των μαθητών να συνδέσουν γεωμετρικές έννοιες με καταστάσεις της πραγματικής ζωής και να αναπτύξουν ουσιαστικές στρατηγικές επίλυσης προβλημάτων, σε ένα σχολικό πλαίσιο όπου κυριαρχούν τυποποιημένες ασκήσεις και τυποκεντρική διδασκαλία. Στο θεωρητικό μέρος παρουσιάζονται οι βασικές αρχές της RME, η έννοια της προοδευτικής μαθηματικοποίησης, ο ρόλος των αυθεντικών προβλημάτων, καθώς και οι δυσκολίες των μαθητών στη Γεωμετρία, όπως αναδεικνύονται από τη διεθνή βιβλιογραφία. Στη συνέχεια περιγράφεται ο σχεδιασμός μιας έρευνας δράσης που προβλέπεται να υλοποιηθεί σε τάξη Γυμνασίου, με αξιοποίηση δραστηριοτήτων βασισμένων σε ρεαλιστικά και νησιωτικά συμφραζόμενα. Παρουσιάζονται ο σκοπός, τα ερευνητικά ερωτήματα, η μεθοδολογία και τα εργαλεία συλλογής δεδομένων, καθώς και προκαταρκτικά συμπεράσματα από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση. Η εργασία καταλήγει ότι η RME αποτελεί πολλά υποσχόμενη προσέγγιση για τη βελτίωση της διδασκαλίας της Γεωμετρίας και τη νοηματοδότηση των μαθηματικών στην ελληνική σχολική πραγματικότητα.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Η Αθηνά Σφυράκη είναι πτυχιούχος Οικονομικών Επιστημών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (1995) και κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Από το 1999 υπηρετεί στο Υπουργείο Οικονομικών, στην Κτηματική Υπηρεσία Δωδεκανήσου, ενώ έχει επιδείξει ενεργή συμμετοχή σε θέματα εκπαίδευσης, περιβάλλοντος και δημόσιας διοίκησης. Έχει λάβει μέρος σε πλήθος επιμορφωτικών σεμιναρίων του ΕΚΔΔΑ (2024–2025) με αντικείμενα όπως ηγεσία, ανάπτυξη διοικητικών ικανοτήτων και διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού. Παράλληλα, έχει συμμετάσχει με επιστημονικές εργασίες σε πανελλήνια συνέδρια στους τομείς της διδακτικής και της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Διαθέτει πιστοποίηση χειρισμού Η/Υ, άριστη γνώση ελληνικών και αγγλικών και έχει συμβάλει σε διοργανώσεις εκπαιδευτικών δράσεων, όπως το 1ο Μαθητικό Συνέδριο "Ερευνητικές Διαδρομές στον Πολιτισμό και στις Επιστήμες".

Ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων: Διερευνώντας λόγια στοιχεία στο λεξιλόγιο της ελληνικής γλώσσας

Μαρία Γέρουλα, Μαριάνθη Οικονομάκου

Περίληψη

Η παρούσα εισήγηση διερευνά τη λειτουργία και τη διδακτική αξιοποίηση των λόγιων στοιχείων στη νέα ελληνική γλώσσα, εστιάζοντας στον τρόπο με τον οποίο αυτά επιβιώνουν και εξελίσσονται σε διαφορετικά κοινωνικά και επικοινωνιακά περιβάλλοντα. Στόχος της έρευνας είναι να αναδείξει πώς η ενασχόληση με τη λόγια διάσταση της γλώσσας μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην καλλιέργεια κριτικού γλωσσικού γραμματισμού, στη διασύνδεση της σχολικής διδασκαλίας με τον δημόσιο και κοινωνικό λόγο, καθώς και στην ανάπτυξη κριτικών και μεταγλωσσικών δεξιοτήτων. Η μελέτη συνδυάζει θεωρητική ανάλυση και εμπειρική εφαρμογή διδακτικών σεναρίων που αξιοποιούν ψηφιακά μέσα και εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης (ChatGPT, Mizou, Canva, Wordwall, Padlet) για τη βιωματική εκμάθηση της γλώσσας. Οι μαθητές/τριες εμπλέκονται ενεργά σε δραστηριότητες εντοπισμού, ερμηνείας και δημιουργικής χρήσης λόγιων στοιχείων σε ποικίλα κείμενα, από άρθρα γνώμης και δημόσιες επιγραφές έως κοινοβουλευτικούς και δικανικούς λόγους. Η έρευνα αξιοποιεί μεικτές μεθόδους συλλογής δεδομένων, περιλαμβάνοντας παρατήρηση, ανάλυση μαθητικών δραστηριοτήτων και συνεντεύξεις με τους μαθητές/τριες, με στόχο τη διερεύνηση των εμπειριών γραμματισμού τους. Τα αποτελέσματα της έρευνας αναμένεται να προσφέρουν σημαντικές διδακτικές ενδείξεις για την αξιοποίηση των λόγιων στοιχείων στη σχολική πρακτική, ενισχύοντας την κριτική και δημιουργική γλωσσική ικανότητα των μαθητών/τριών.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Η Γέρουλα Μαρία είναι απόφοιτη του τμήματος Φιλολογίας του ΕΚΠΑ με ειδίκευση στον τομέα της Γλωσσολογίας και υποψήφια διδάκτωρ του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Οι μεταπτυχιακές σπουδές της ολοκληρώθηκαν στο Διατμηματικό Πρόγραμμα "Τ.Π.Ε. και Ειδική Αγωγή – Ψυχοπαιδαγωγική της Ένταξης" (Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. Δημόκριτος & Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης), όπου η διπλωματική της εστίασε στις στάσεις εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως Γ2 σε μαθητές/τριες με γλωσσικές δυσκολίες. Έχει συμμετάσχει σε πλήθος σεμιναρίων και επιμορφώσεων σε θέματα ειδικής αγωγής, διδακτικής φιλολογικών μαθημάτων και έχει δημοσιεύσει επιστημονικά άρθρα σε πανελλήνια και διεθνή συνέδρια σχετικά με τη συμπεριληπτική εκπαίδευση και τις ψηφιακές τεχνολογίες. Η ερευνητική της δραστηριότητα συνδυάζει θεωρητική ανάλυση και εφαρμογή διδακτικών σεναρίων με ψηφιακά εργαλεία, στόχος της οποίας είναι η ενίσχυση της κριτικής γλωσσικής επίγνωσης των μαθητών/τριών. Διαθέτει πολυετή εμπειρία στη διδασκαλία σε Γυμνάσια, Λύκεια και φροντιστήρια μέσης εκπαίδευσης. Παράλληλα, δραστηριοποιείται σε εθελοντικές και πολιτιστικές δράσεις, συνδυάζοντας έρευνα, διδασκαλία και κοινωνική προσφορά, όπως η παράδοση εθελοντικών μαθημάτων σε κοινωνικά φροντιστήρια.

Ο Ιουλιανός ο Παραβάτης και ο Νέρωνας: δύο πρόσωπα αναφοράς στον διακειμενικό διάλογο του Κυρ. Χαραλαμπίδη με τον Κ. Π. Καβάφη

Δημήτριος Λαδικός, Λουΐζα Χριστοδουλίδου

Περίληψη

Στο παρόν άρθρο θα εξετάσουμε τον διακειμενικό διάλογο ανάμεσα στους Κ.Π. Καβάφη και Κυρ. Χαραλαμπίδη προσεγγίζοντας δύο ιστορικά πρόσωπα που εμφανίζονται στα ποιήματά τους· τους Ιουλιανό τον Παραβάτη και Νέρωνα. Η διακυβέρνηση της ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας και από τους δύο αυτοκράτορες, παρά τη χρονική απόσταση που τους χωρίζει, διακρίνεται από ορισμένα κοινά στοιχεία: α) και οι δύο αντιτάχθηκαν στον Χριστιανισμό, ενώ ταυτόχρονα φαίνεται πως υποστήριζαν τον Ελληνισμό και β) οι δύο εποχές μπορούν να χαρακτηριστούν ως οριακές, ή εποχές της παρακμής, αφού συνέβαιναν βαθειές τομές στην πολιτισμική ταυτότητα της αυτοκρατορίας. Η επιλογή των δύο αμφιλεγόμενων και αντιφατικών προσωπικοτήτων από τους Καβάφη και Χαραλαμπίδη δεν είναι τυχαία. Κυρίαρχο ρόλο διαδραματίζει η αντίληψη και των δύο ποιητών περί του πολυεθνικού χαρακτήρα της έννοιας "ελληνικός". Οι δύο αυτοκράτορες-ποιητικές περσόνες παρουσιάζονται να συντρίβονται, άλλοτε ως τραγικά πρόσωπα και άλλοτε ως σατιρικές μορφές, σε έναν κόσμο που αλλάζει δραματικά − η σύγκρουση του παλαιού κόσμου με τον νέο, στον οποίο κυριαρχούσε ο Χριστιανισμός. Τόσο ο ο Καβάφης όσο και ο Χαραλαμπίδης αντιμετωπίζουν με ειρωνικό τρόπο τις δύο αυτές προσωπικότητες, με εμφανείς ωστόσο τις διαφορές ως προς τον σκοπό τους. Για τον Χαραλαμπίδη, η ματιά στην ιστορία μέσω της ποίησής του αποτελεί μια πράξη απονομής δικαιοσύνης και ενίσχυσης της μνήμης· δεν αφορά δηλαδή μόνο την έκφραση φιλοσοφικών στοχασμών και μιας απροσδιόριστης μελαγχολίας η οποία είναι κυρίαρχη στην ποιητική του Καβάφη.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Ο Δημήτριος Λαδικός γεννήθηκε στη Ρόδο στις 22 Αυγούστου 1986. Σπούδασε Ελληνική Φιλολογία στη Φιλοσοφική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Οι μεταπτυχιακές σπουδές του πραγματοποιήθηκαν στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας (Επιστήμες της Αγωγής - Ειδική Αγωγή). Συμμετείχε στο επιμορφωτικό πρόγραμμα “Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένης Γλώσσας” του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Από το 2011 εργαζόταν ως φιλόλογος στην ιδιωτική εκπαίδευση. Το 2025 διορίστηκε μόνιμα στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ως μουσικός, χάρη στις ωδειακές σπουδές του. Είναι συγγραφέας διηγημάτων δημοσιευμένων σε συλλογικούς τόμους αλλά και σε έναν προσωπικό, με τίτλο *Ιστορίες αλλόκοτων εποχών*, το 2021, όπως επίσης και ενός μυθιστορήματος, με τίτλο *Σαββατοκύριακο στο Ρίο*, το 2019. Έχει συμμετάσχει και βραβευθεί σε λογοτεχνικούς διαγωνισμούς. Έχει δημοσιεύσει άρθρα στα Πρακτικά του διεθνούς συνεδρίου: *Γλώσσης Ίμερος. Η ποίηση του Κυρ. Χαραλαμπίδη*, και ακόμη της 6ης, 7ης και 8ης Ημερίδας υποψηφίων διδακτόρων του ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Αιγαίου (2021-2023).

Κώστας Μόντης και Μανόλης Αναγνωστάκης: ένας διάλογος ποιητών για… τους ποιητές

Καλλιόπη Παπαδόδημα, Λουΐζα Χριστοδουλίδου

Περίληψη

Οι δυσκολίες της ποιητικής γραφής, οι θυσίες που απαιτεί, ο ρόλος του ποιητή και ο αντίκτυπος της ποίησηςστην κοινωνία απασχόλησαν ιδιαίτερα τους ποιητές. Η μοντέρνα ποίηση, πιο συγκεκριμένα, μετρά πολλούς εκπροσώπους που ρηματοποιούν, μέσω της τέχνης του λόγου, την αγωνία τους να δημιουργήσουν έργα που να αντανακλούν σκέψεις, συναισθήματα, οράματα, αλλά και που αποκαλύπτουν τη στάση του ποιητή απέναντι στην τέχνη. Τόσο ο Κώστας Μόντης όσο και ο Μανόλης Αναγνωστάκης εμπίπτουν στην κατηγορία όλων όσοι συνέθεσαν "ποιήματα ποιητικής", τα οποία χαρακτηρίζονται άλλοτε από χιούμορ, άλλοτε από καταγγελτικό τόνο, άλλοτε από διάχυτη ειρωνεία ή και από όλα μαζί. Στην παρούσα εισήγηση θα επιχειρηθεί να αναδειχθεί ο διάλογος των δύο ποιητών μέσω της ίδιας της τέχνης τους. Επιλέγονται συγκεκριμένες ποιητικές συνθέσεις μέσα από τη γλωσσική και ερμηνευτική προσέγγιση των οποίων θα επιχειρηθεί να αναδειχθεί η στάση τους απέναντι στην ποίηση και τους ομοτέχνους τους. Από το έργο του Κώστα Μόντη επιλέγεται το ποίημα "Ποιητές Ι" από τη συλλογή Κύπρος εν Αυλίδι (1976) και τα ποιήματα "Προς ποίηση", "Οι ποιητές" από τη συλλογή Κύπρια ειδώλια (1980). Από την ποιητική παραγωγή του Μανόλη Αναγνωστάκη επιλέγεται το ποίημα "Ποιητική" από τη συλλογή Ο Στόχος (1970).

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Η Καλλιόπη Παπαδόδημα είναι φιλόλογος ελληνικής και ισπανικής φιλολογίας. Εργάζεται στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Σπούδασε στο τμήμα Φιλολογίας του Ε.Κ.Π.Α (Λίαν Καλώς 7,85), στο τμήμα Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας (Άριστα 8,87) και ολοκλήρωσε τις μεταπτυχιακές της σπουδές στο δια ζώσης διετές Π.Μ.Σ. του Ε.Κ.Π.Α. "Η Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας". Αποφοίτησε με άριστα (βαθμός 9.76) από το Π.Μ.Σ. και για αυτό δίδαξε τιμητικά νέα ελληνική γλώσσα ως δεύτερη/ξένη στο Διδασκαλείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Ε.Κ.Π.Α. Ολοκλήρωσε με άριστα (βαθμός 9,71) το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Αιγαίου "Επιστήμες της Αγωγής - Εκπαίδευση με Χρήση Νέων Τεχνολογιών" και είναι υποψήφια Διδάκτωρ του ίδιου Τμήματος, από τον Ιούλιο 2021, με επιβλέπουσα την κ. Λουίζα Χριστοδουλίδου. Έχει τιμηθεί με υποτροφίες. Άρθρα της είναι δημοσιευμένα ή βρίσκονται υπό δημοσίευση σε τόμους Πρακτικών διεθνών και πανελληνίων συνεδρίων και ημερίδων, καθώς και σε συλλογικούς τόμους και περιοδικά.